FHille

– för en god skolstart

folkhälsan

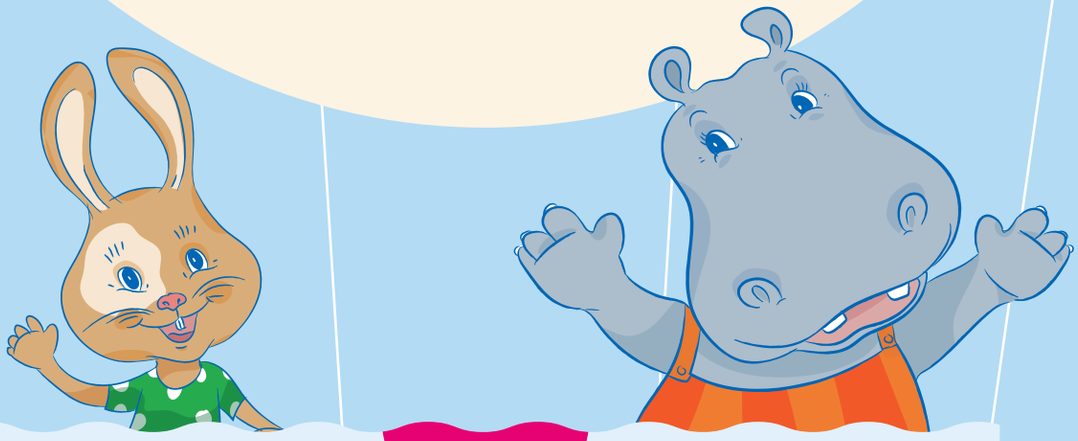

Tema

JAG LÄSER OCH BERÄTTAR

Det här temat handlar om:

- Att återberätta och att hitta på och berätta själv
- Att lyssna på och leka med sagor och att utforska hur de är uppbyggda
- Att laborera med bokstäver och ord

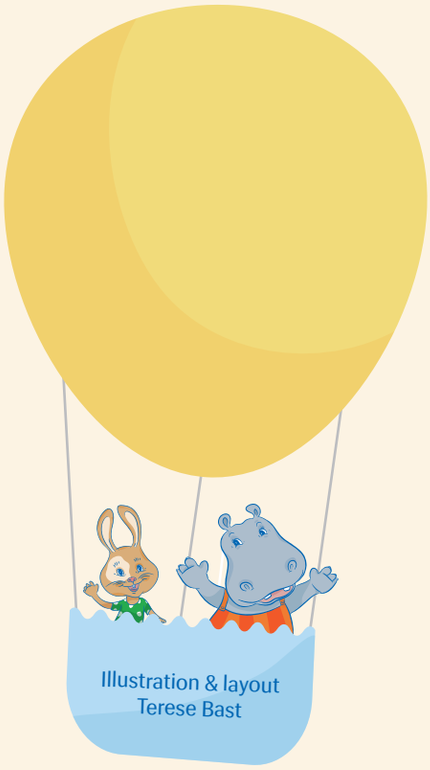
Illustration & layout
Terese Bast

Innehållsförteckning

JAG LÄSER OCH BERÄTTAR

Avsnitt 1

Lek 1 — Vem försvann?
Ni samtalar utgående från frågorna till Hopps brev och leker en minneslek.
HF OF

Lek 2 — Sagan om Dummerjöns
Ni läser sagan och samtalar om den.
HF ES

Lek 3 — Prinsessan befaller
Ni läser en bok och leker en traditionell lek med variationer.
HF ES

Lek 4 — Knasiga meningar
Ni bygger meningar med sagotema med hjälp av textkort.
FM OF

Avsnitt 2

Lek 1 — Bokstäverna låter
Ni lyssnar på hur bokstäver låter och jämför stor och liten bokstav.
BK FM

Lek 2 — Hipps och Hopps historia
Ni berättar och leker en berättelse med pinndockor.
ES HF

Lek 3 — Fantasifigurernas äventyr
Ni hittar på en saga med hjälp av bilder.
ES OF

Lek 4 — Vi minns och berättar
Ni läser dikter och samtalar om vilka tankar och känslor de väcker.
HF ES

Avsnitt 3

Lek 1 — Sagoformel
Ni hittar på en saga utgående från oavslutade meningar.
HF ES

Lek 2 — Sagoformel 2.0
Ni hittar på en saga utgående från bokstäver och ord.
FM BK

Lek 3 — Sagan i fyra rutor
Ni utforskar strukturen i sagan om De tre bockarna Bruse.
HF ES

Lek 4 — Vi berättar
Ni skapar en ny berättelse utgående från en bilderbok.
HF ES

Läsförberedande färdigheter

Under småbarnsåren och åren inför skolstarten utvecklas viktiga språkliga färdigheter som lägger grunden för barnets lärande och en god läs- och skrivutveckling. En förutsättning för att barnet ska knäcka läskoden är att dessa färdigheter fått tillräckligt med näring, stimulans och tid att utvecklas. Centrala läsförberedande färdigheter är fonologisk medvetenhet, bokstavskunskap, hörförståelse och ordförråd, där vi även räknar in snabb benämning. Därtill betonas vikten av expressivt språk, eftersom förmågan att uttrycka sig är central för lärande och social samhörighet.

I samband med varje lek eller aktivitet i det här häftet har vi synliggjort vilka av dessa som särskilt övas i den. Ofta övas många färdigheter parallellt, men vi lyfter fram de mest centrala.

FM

Fonologisk medvetenhet – FM

Språklig medvetenhet handlar om förmågan att skilja på språkets form och betydelse. Språklig medvetenhet innebär exempelvis att särskilja orden i en mening, rimma och lyssna på längden på ord. Fonologisk medvetenhet är den del av den språkliga medvetenheten som fokuserar på språkets ljudstruktur. Eftersom läsning och skrivning bygger på att kunna särskilja och sammankoppla språkljud (fonem) är fonologisk medvetenhet en särskilt viktig förutsättning för läsinlärningen. Därför är det speciellt värdefullt att öva upp just den – kom ändå ihåg att hålla motivationen uppe genom att anpassa och göra det lekfullt för barnen.

BK

Bokstavskunskap – BK

Bokstavskunskap, dvs. att lära sig kopplingen mellan bokstavens form och dess ljud, är en nödvändig förutsättning för läsinlärningen. För läsutvecklingen är det viktigt att du fokuserar på hur bokstaven låter, inte dess namn. En del barn samlar nästan obemärkt kunskap om bokstäverna, deras namn och ljud då de får titta i böcker, se bilder av och tala om bokstäver. Andra barn behöver många upprepningar och medveten övning under en lång tid. Därför är det nyttigt att stimulera bokstavskunskapen på varierande, roliga och mångsidiga sätt i samband med annan verksamhet.

HF

Hörförståelse – HF

Hörförståelsen utvecklas som en del av språkförståelsen från första början av språkutvecklingen. Barnets hörförståelse av berättelser och högläsning har ett starkt samband med barnets läsförståelse under hela grundskoletiden. Läsförståelsen å sin sida är mycket central för all inlärning. Både hör- och läsförståelse bygger på språkförståelse över lag, men också på förmågan ”att läsa mellan raderna”. Förutom att förstå det som står ”på raderna”, behöver barn utveckla förmågan att tolka och dra slutsatser, koppla det de hör till sina egna upplevelser och bakgrundskunskaper. Ett utmärkt sätt att utveckla de här förmågorna är dialogisk högläsning där barn och vuxna tillsammans diskuterar och funderar över det man läser.

OF

Ordförråd – OF

Ordförrådet är en grundläggande byggsten i vår språkförståelse som påverkar barnets förutsättningar att förstå instruktioner, samtal och högläsning, men också att uttrycka sig själv. Barn behöver kunna tala både om sådant som finns ”här och nu” och om mer abstrakta fenomen. Barn utvecklar sitt ordförråd utifrån de ord de erbjuds. Vår uppgift blir därför att servera en bred palett av ord. Då ca 80% av vårt ordförråd kommer från skriven text, är det givet att högläsning är ett ypperligt sätt att introducera nya, mångsidiga ord för barn. Förutom att läsa upp texten, behöver vi också tala om orden och fundera på vad de betyder och hur de används. För att lära sig ett ord behöver barnet nämligen ha många ”krokar” i minnet. Visuellt stöd är också ett bra sätt att stöda barns ordinlärning.

Förmågan att snabbt och korrekt återkalla ord från minnet kallas snabb benämning och har ett samband med utvecklingen av flyt i läsningen. Det handlar inte i första hand om storleken på ordförrådet utan snarare om förmågan att snabbt mobilisera ett ord. För att utveckla sin förmåga i snabb benämning drar barnet nytta av samma slags stöd i form av ”minneskrokar”, som vi också skapar för att barn ska komma ihåg och lära sig nya ord. Det innebär att vi ger mångsidiga exempel på hur man kan använda ett ord och hur det hänger ihop med andra ord.

ES

Expressivt språk – ES

Expressivt språk handlar om barnets förmåga att uttrycka sig. Den har ett samband med barnets ordförråd och snabb benämning. Expressivt språk förutspår inte direkt läs- och skrivinlärningen, men det är viktigt med tanke på inlärning och språkliga färdigheter över lag. I samtal och dialog där vi uttrycker våra tankar och vår förståelse av något skapas grogrund för lärande. Till expressivt språk hör dessutom att kunna uttrycka sina känslor, tankar och behov, vilket är betydelsefullt med tanke på barnets välbefinnande. Det är viktigt att känna att man blir hörd och att ens åsikter är värdefulla. Barnet behöver få tid och rum att utveckla sin förmåga att uttrycka sig och uppleva att hens bidrag till samtal är värdefulla.

Hej på dig FHille-kompis!

Jag ska sannerligen berätta dig något: Det var en gång en vimsig kanin som bodde med sin goda vän, den kloka flodhästen, i en stor skog… – Nå, det här hittade jag på alldeles själv, och det skulle ju ha kunnat vara början på en riktig saga, eller hur? För många sagor brukar ju börja precis så där; det var en gång. Jag blir faktiskt själv nyfiken på att veta vad som hände sedan!

Kanske jag berättar den för dig en annan gång, eller så får du själv hitta på och berätta den för dina kompisar. I det här häftet hittar ni många skojiga förslag på hur ni kan berätta och skriva tillsammans. Förhoppningsvis får ni massvis med inspiration och idéer på olika sätt som ni kan ta er an både sagor och andra berättelser. Och så finns här knasiga lekar med ord och bokstäver. Bläddra bara vidare så hittar ni också böcker och sagor att läsa och roliga sagolekar att leka tillsammans.

Och vet du vad! Nu ska jag skutta vidare och se om Hipp sitter där under vårt träd. Jag känner hur lusten att berätta sagan om oss pirrar i magen och bubblar i munnen. I dag ska Hipp minsann få höra en saga. Och du FHille-kompis, ta gärna med mig när ni läser och berättar, så får jag snart höra många fina berättelser och sagor, det ser jag fram emot!

Frågor till brevet:

- Hopp säger *sannerligen* där i början av brevet; vad kan det tänkas betyda?
- Har du hört någon saga som börjar så där, *det var en gång*? Vilken då?
- Hur tror du att sagan om Hipp och Hopp skulle kunna fortsätta?
- Hurdana sagor brukar du tycka om att höra på?
- Vilka böcker tycker du om att läsa och bläddra i?
- Vilka böcker eller sagor tycker du att är spännande?
- Har du någon gång blivit så där inspirerad som Hopp, som säger att ”lusten pirrar i magen och bubblar i munnen”? När då i så fall, berätta!

Avsnitt
1

DET HÄR AVSNITTET HANDLAR OM VAD TRADITIONELLA SAGOR BRUKAR INNEHÅLLA.

Böcker i det här avsnittet:

Hopps brev om temat, bilagan med *Sagan om Dummerjöns, Sagan om prinsessan Bulleribång* av Lena Frölander-Ulf & Hannele Mikaela Taivassalo eller *Prinsessor går på zoo* av Per Gustavsson eller *Prinsessor och drakar* av Christina Björk & Eva Eriksson.

Lästips

Askungen säger ifrån – en annorlunda serieroman av Mari Bolte

Lilla barnkammarboken: sju små sagor

Stora boken med klassiska sagor: 8 sagor att läsa tillsammans av Saviour Pirotta

Stora boken om Prinsen av Per Gustavsson

Prinsessan Papperspåse av Robert Munsch & Michael Martchenko

Rörelsetips

Lek Följa John på ett ”sagolikt sätt”. Leken går ut på att ni turvis hittar på ett sätt att röra på er och härmar varandra. Leken blir ”sagolik” så här: rör på er så som sagofigurer ur sagor kunde tänkas göra det: klättra som prinsessan på ärten, hoppa som en grodprins, trippa som lilla bocken Bruse, blås som vargen ur Tre grisar, gå med tunga steg som pappabjörn ur Guldlock, rulla som pann-kakan o.s.v.

Aktiviteter

1. **Vem försvann?**
   Ni samtalar utgående från frågorna till Hopps brev och leker en minneslek.
   Använd: brevet från Hopp, bilagan med tärningen på, sax och lim.

2. **Sagan om Dummerjöns**
   Ni läser sagan och samtalar om den.
   Använd: bilagan med sagan om Dummerjöns.

3. **Prinsessan befaller**
   Ni läser en bok och leker en traditionell lek med variationer.
   Använd: prinsessboken samt kartong, paljetter, sax och lim eller en leksakskrona.

4. **Knasiga meningar**
   Ni bygger meningar med sagotema med hjälp av textkort.
   Använd: arken med textkort, sax, papper och färgpennor.

avsnitt 1

Lek 1

VEM FÖRSVANN?

HF
OF

Läsförberedande:
Hörförståelse
Ordförråd

Läs Hopps brev, samtala och lek en minneslek.

Använd:

- Hopps brev.
- Bilagan med tärningen på.
- Sax och lim.

Att göra:

- Läs och samtala om sagor.
- Försök att klura ut vad det är som gömmer sig på tärningen.

Gör så här:

- Läs brevet från Hopp och samtala utgående från frågorna.
- Ta sedan fram bilagan, titta på bilderna och låt barnet benämna dem. Har ni stött på dem i någon saga, i vilken i så fall? Vad handlade den sagan om? Hur började den? Hur gick det på slutet? Vilka av figurerna kunde vara dummisar eller snällisar i en saga?
- Låt barnet klippa ut, vika och limma ihop tärningen. Hjälp där det behövs.
- Kasta sedan tärningen turvis. Den som kastar tärningen får försöka minnas vilken figur som gömmer sig på bilden mot bordet. Hjälps åt att minnas om det är knepigt.

Barnet lär sig:

- att återkalla bekanta sagor och deras innehåll
- att använda sin finmotorik
- att koncentrera sig och minnas.

Om ni vill kan du själv berätta en för dig (från din barndom) bekant saga för barnet. Kanske ni känner någon annan som också kunde göra det? Eller så lånar ni en bok med traditionella sagor på biblioteket.

avsnitt 1
Lek 2

SAGAN OM DUMMERJÖNS

HF
ES

Läsförberedande:
Hörförståelse
Expressivt språk

Högläs sagan och samtala om den.

Frågor till boken:

- **Varför tror du att Dummerjöns vill rida till slottet? Vad är det Dummerjöns rider på förresten? Hur kommer det sig?**
- **Av vilken orsak tror du att Dummerjöns bröder inte vill ha honom med sig?**
- **Hur tycker du att Dummerjöns kände sig då?**
- **Varför tror du att prinsessan väljer just Dummerjöns och gillar honom mest?**
- **Har du märkt att sagor ofta innehåller ett problem som brukar lösas på slutet? Vilket är problemet i Dummerjöns?**
- **Vilka var ”snällisarna” och vilka var ”dummisarna” i den här sagan? Hur tyckte du att det gick för dem? Hur tycker du att det brukar det gå för ”dummisar” i sagor?**
- **I sagor brukar det finnas och hända tre saker. Vilka tre saker händer och finns i Dummerjöns?**
- **Märkte du att det i den här sagan också finns sådant som många sagor brukar innehålla? Vad upptäckte du, berätta!**
- **Har du märkt att många sagor handlar om kungar, prinsar och prinsessor? Kommer du att tänka på andra sagor också? Vilka i så fall?**
- **Vilka andra sagofigurer brukar det finnas i sagor.**

Använd:

- Bilagan med sagan om Dummerjöns.

Att göra:

- Läs sagan om Dummerjöns.
- Prata om sagan efteråt.

Gör så här:

- Innan ni läser sagan om Dummerjöns tillsammans lönar det sig för dig att läsa den själv.
- Lägg märke till ord som ännu kan vara obekanta för barnet. De här orden kan ni samtala om före ni börjar läsa och under sagans gång. Om du tycker att det finns alltför många nya ord kan du också byta ut och hoppa över en del av de obekanta orden medan ni läser.
- Välj en bekväm plats där du kan högläsa sagan för barnet. Samtala efteråt om den utgående från frågorna ovan.
- Hjälp barnet att svara genom att ge ledtrådar och omformulera dina frågor om det behövs.
- Undvik att samtalet börja kännas som ett ”förhör” – fundera i stället tillsammans och läs om stumpar av texten.
- Låt barnet ta sig tid att tänka. Nappa lyhört på det som barnet berättar och spinn vidare på det.

Barnet lär sig:

- att lägga märke till uppbyggnaden och ingredienserna i en saga
- att försöka minnas och återberätta detaljer ur sagan
- att tolka och ”läsa mellan raderna”.

Om ni vill kan ni pyssla en sagobok till Hopp: Ta fram papper och pyssla ihop ett häfte genom att vika 2–3 papper på mitten och lägga in dem i varandra. Stansa eller sy ihop längs vikningen om ni vill. Samtala om hur sagan om Dummerjöns börjar, vad som händer i sagan, och hur sagan slutar. Skriv ner och rita sagan tillsammans i häftet.

avsnitt 1

Lek 3

PRINSESSAN BEFALLER

HF

ES

Läsförberedande:
Hörförståelse
Expressivt språk

Läs boken och lek en traditionell lek på lite annat sätt.

Frågor till boken:

- **Hände det något i handlingen som du blev förvånad över?**
- **Fanns det någon som var rädd eller ledsen? Hur löste det sig?**
- **Tycker du att prinsessan var modig? På vilket sätt i så fall?**
- **Tycker du att prinsessan i den här boken påminner om andra prinsessor du har läst eller hört om? På vilket sätt är hon lika/annorlunda?**
- **Har du märkt att det i en del sagor brukar finnas de som behöver räddas? Hur tycker du att det gick i den här sagan?**
- **Gissade du hur sagan skulle sluta? Gick det så som du gissade?**

Använd:

- Prinsessboken.
- Kartong, paljetter, sax och lim.
- Eller en leksakskrona.

Att göra:

- Läs boken om prinsessan. (Om ni läser boken *Prinsessor och drakar* kan ni välja en av sagorna.)
- Pyssla en krona eller plocka fram en leksakskrona.
- Lek en traditionell lek, men med olika rollfigurer.

Gör så här:

- Sätt er så att det för barnet är lätt att se bilderna i boken. Titta på pärmen och fundera tillsammans på vad boken kommer att handla om. Läs också bokens titel och författarens och illustratörens namn högt medan du drar med fingret under texten.
- Läs och samtala utgående från frågorna.
- Medan ni pysslar eller rotar fram leksakskronan kan ni samtala om: Vem är en prinsessa egentligen? Vilka personer hör till en så kallad kungafamilj? Vilka sagor om prinsessor har du hört? Vad kan kungen och drottningen tänkas göra på riktigt? Samtala om i vilka länder det ännu finns kungafamiljer.
- Om ni pysslar en krona: Låt barnet rita kronans övre kant som en sicksack-linje över kartongen och klippa ut den. Limma paljetter på den. Sammanför kartongens/kronans ändor med hjälp av lim eller häftapparat.
- Nu är det dags att leka! Tala om att kungen brukar befalla i en del sagor. Nu är det prinsessans tur att göra det. Först är du prinsessan och ger uppdrag som barnet får göra. Sedan byter ni.
- Sätt kronan på huvudet och säg: ”Prinsessan befaller att du ska hoppa som en groda.” Flera förslag: smyga som en katt, åla som en orm, klappa tre gånger i händerna, hämta en röd kloss, berätta vad din mamma heter, hoppa på ett ben 5 gånger, hämta någonting mjukt, berätta var ni bor o.s.v.

Barnet lär sig:

- att relatera det lästa till egna kunskaper
- att förutspå och förbereda sig inför läsningen
- att se nya perspektiv och vara påhittig.

Om ni vill kan ni byta ut prinsessan mot någon annan sagofigur eller bekant karaktär som ni läst om eller tittat på. Fundera på vad de skulle välja för uppdrag åt er, exempelvis Hopp, Alfons Åberg, Pippi Långstrump, Lilla My, Findus, Isa Gris, Mary Poppins, Olaf.

avsnitt 1

Lek 4

KNASIGA MENINGAR

FM
OF

Läsförberedande:
Fonologisk medvetenhet
Ordförråd

Kombinera ordkort till meningar, läs och experimentera.

Använd:

- Bilagorna med textkort.
- Sax, papper och färgpennor.

Att göra:

- Klipp ut textkorten och lägg dem i fyra högar.
- Plocka upp ett kort av varje färg och läs.
- Laborera med meningarna tillsammans.

Gör så här:

- Fundera första på vad en mening innebär. Lyssna på vad barnet förklarar och utgå från det som barnet vet när ni resonerar.
- Om det behövs kan du berätta att en mening
  - består av många ord efter varandra
  - uttrycker en tanke: en händelse eller idé av något slag
  - innehåller olika sorts ord som ordnas i en viss ordning.
- För att tydliggöra det hela kan du säga någon mening och så klappar eller hoppar ni tillsammans orden i meningen.
- Ta sedan fram pappersarken, klipp ut korten och lägg dem i fyra olika högar enligt färg.
- Nu kan leken börja!
- Barnet plockar upp ett kort från varje hög och lägger korten i läsriktning på bordet med texten synlig, medan du eller barnet läser upp meningen som bildas.
- Titta på meningarna och upptäck stor begynnelsebokstav och punkt på slutet.
- Föreställ er vad meningarna betyder. Någon mening kan bli ”verklig”, de flesta lite knasiga och tokiga.
- Ni kan också laborera med meningarna på olika sätt.
  - Sväng på ordföljden och lyssna på om de blir begripliga eller inte.
  - Spinn vidare på dem: fundera till exempel på vad ”den långbenta sjörövaren kan tänkas sjunga i blomkrukan”, eller vad som händer med ”den prickiga älvan som gäspar i trädkronan”.
  - Ni kan också ta fram papper och pennor och tillsammans rita någon av meningarna. Eller så ritar ni var sin mening. Skriv in meningen på teckningen och häng upp på väggen.

Barnet lär sig:

- att föreställa sig och ”skapa bilder” i sitt huvud
- om hur tal och text hänger ihop
- om vad en mening innebär.

Om ni vill kan ni berätta en saga genom att börja den med meningen på textkorten. Om ni till exempel får meningen ”Den nyfikna dammråttan skuttar i leksakslådan.” kan sagan börja så här: Det var en gång en nyfiken dammråtta som skuttade i leksakslådan. Hitta tillsammans på vad som hände sedan! Det kan också vara roligt att skriva ner sagan och läsa upp den för vänner och bekanta.

Avsnitt
2

DET HÄR AVSNITTET HANDLAR OM ATT LABORERA MED ORD OCH BOKSTÄVER SAMT BERÄTTA SJÄLV MED STÖD AV BILDER, FIGURER OCH EGNA ERFARENHETER.

Böcker i det här avsnittet:

Djurens ABC, en ska inte vara med! av Anna Ribbing & Mia Nilsson eller *Ahmed Anka och Ödlan Örjan* av Stina Wirsén eller *Dino ABC* av Sarah Sheppard samt *Råttan Bettan och masken Baudelaire* av Annika Sandelin & Karoliina Pertamo eller *Här dansar Herr Gurka* av Lennart Hellsing & Poul Ströyer.

Lästips

Den stora ordfabriken av Agnès de Lestrade

Bokserien *Läsprepparna*
av Susanna Cabander & Anna Lagerström

Läs: *Boken för dig som vill börja läsa och Hej haj! och andra berättelser för dig som vill börja läsa Läs-nivå 1* av Katarina Kuick

Mumindalens alfabet
av Tove Jansson och Annika Sandelin

Rörelsetips

Gå på bokstavsjakt ute: Ni säger turvis en bokstav och springer sedan omkring och letar efter sådant som börjar på den bokstaven. Samla ihop eller fotografera era fynd. När ni har en tillräcklig samling kan ni fortsätta leka genom att bilda ord av begynnelsebokstaven/bokstäverna i fynden. Använd både fynden och deras egenskaper så får ni flera bokstäver att laborera med! ex. kotte, sten, grön, hård, orange, ovanlig, träd, bänk, ambulans, ekorre, isbit.

Aktiviteter

1. **Bokstäverna låter**
   Ni lyssnar på hur bokstäver låter och jämför stor och liten bokstav.
   Använd: ABC-boken, papper och penna.

2. **Hipps och Hopps historia**
   Ni berättar och leker en berättelse med pinndockor.
   Använd: bilagan med Hipp och Hopp, två pennor, sax, lim och tejp.

3. **Fantasifigurernas äventyr**
   Ni hittar på en saga med hjälp av bilder.
   Använd: bilagan med fantasifigurer och sax.

4. **Vi minns och berättar**
   Ni läser dikter och samtalar om vilka tankar och känslor de väcker.
   Använd: poesiboken.

avsnitt 2
Lek 1

BOKSTÄVERNA LÅTER

BK
FM

Läsförberedande:
Bokstavskunskap
Fonologisk medvetenhet

Bläddra i boken, lyssna på, skriv och samtala om bokstäver.

Använd:

- ABC-boken.
- Papper och penna.

Att göra:

- Titta tillsammans på bilderna i boken och lyssna på hur bokstäverna i djurens namn låter.
- Skriv och samtala om bokstäverna.

Gör så här:

- Ta fram boken och titta i den tillsammans.
- Låt barnet välja uppslag.
- Benämn djuret och titta på hur första bokstaven i djurets namn ser ut. Skriv på ett papper både den stora och den lilla bokstaven. Jämför dem, utforska likheter och olikheter.
- Benämn sedan djuret igen. Lyssna på första **ljudet** i djurets namn.
- Upptäck tillsammans att en del bokstäver låter och heter olika! Exempelvis H heter ”hå” men låter ”hhh” och S heter ”es” men låter ”sss”.
- Välj sedan turvis bokstäver ur era egna namn och titta på djuren på motsvarande uppslag.
- Medan ni bläddrar skriver du/ni stora och små bokstäver på pappret, ljudar och lyssnar.
- Till sist kan ni skriva era namn medan ni ljudar tillsammans.
- Ni kan också pröva på att ljuda och skriva djurnamn ur ABC-boken.

Barnet lär sig:

- att vara uppmärksam, lyssna noga, se detaljer
- att skilja mellan bokstavsljud och bokstavsnamn
- om hur små och stora bokstäver ser ut.

Om ni vill kan ni försöka att rimma på djuren i boken eller på era namn. Kom ihåg att nonsensrim också går utmärkt bra och blir oftast tokiga och roliga!

avsnitt 2
Lek 2

HIPPS OCH HOPPS HISTORIA

ES
HF

Läsförberedande:
Expressivt språk
Hörförståelse

Berätta och lek tillsammans en saga med pinndockor.

Använd:

- Bilagan med figurer av Hipp och Hopp.
- Två pennor, sax, lim och tejp.

Att göra:

- Pyssla pinndockor av Hipp och Hopp.
- Hitta på och lek historian tillsammans.

Gör så här:

- Så här pysslar ni figurerna:
  - Klipp ut Hipp och Hopp och limma ihop bak och framdelarna.
  - Tejpa upp dem på två pennor.
- Nu kan leken börja!
- Hitta tillsammans på en historia om Hipp och Hopp.
  Innan ni sätter i gång behöver ni kanske fundera på:
  - Vem är med i historian förutom Hipp och Hopp?
  - Vad ska den handla om?
  - Vilken roll har barnet?
  - Vilken roll har du?
- Kom också överens om:
  - Hur börjar den?
  - Vad händer sedan?
  - Hur slutar den?
- Ni kan också använda er av sagoformeln i avsnitt 3 eller fritt improvisera er fram.
- Historian kan bli en blandning av lek och berättande, huvudsaken är att det blir roligt!

Barnet lär sig:

- att planera och samarbeta
- att vara uthållig
- att fantisera och gå in i en roll.

Om ni vill kan ni kan ni efteråt måla historian med vattenfärger. Ni kan också måla kulisser till sagan och spela upp den för era kompisar.

avsnitt 2
Lek 3

FANTASIFIGURERNAS ÄVENTYR

ES
OF

Läsförberedande:
Expressivt språk
Ordförråd

Berätta en saga utgående från bilder.

Använd:

- Bilagan med fantasifigurer.
- Sax.

Att göra:

- Klipp ut fantasifigurerna.
- Berätta tillsammans en saga med hjälp av bilderna.

Gör så här:

- Ta fram bilagan med fantasifigurerna Hipp och Hopp och klipp ut dem. Benämn och prata om bilderna medan ni klipper.
- Lägg korten framför er och förklara att ni tillsammans nu ska hitta på en saga med hjälp av bilderna på korten.
- Du kan börja genom att plocka upp en bild och säga ”Det var en gång...”. Fortsätt berätta något utgående från bilden.
- Sedan är det barnets tur att göra lika; plocka upp en annan bild och fortsätta berättelsen.
- Fortsätt så här att turvis plocka bilder och berätta.
- Där det behövs stöttar du med frågor som för handlingen vidare.
- Om det passar kan du försöka få in tre element/talet tre i berättandet.
- Låt inte bilderna binda er för mycket, plocka gärna in element som passar in fastän ni inte har bilder på dem. Bilderna kan fungera som nyckelord i handlingen.
- Gå själv ivrigt med i berättandet, det inspirerar och ger fantasin fart!
- Håll på så länge det är roligt och hjälp med att knyta ihop sagan så att den får ett logiskt slut.
- Till sist kan ni unisont konstatera: Snipp, snapp snut, så var sagan slut!
- Efteråt kan ni gemensamt återkoppla till handlingen i sagan och fundera på vad sagan kunde heta.

Barnet lär sig:

- att föreställa sig och fantisera
- att följa en röd tråd i berättandet och föra handlingen vidare
- att vara uthållig i berättandet.

Om ni vill kan ni spela upp sagan som bordsteater. Rita egna eller klipp ut de färdiga figurerna och limma upp dem på kartong. Välj bland era leksaker, pyssel- och restmaterial övrig rekvisita som behövs för att visualisera sagan och ställ i ordning en föreställning för familj och vänner.

avsnitt 2
Lek 4

VI MINNS OCH BERÄTTAR

HF
ES

Läsförberedande:
Hörförståelse
Expressivt språk

Läs dikterna och samtala om vilka tankar och känslor de väcker.

Använd:
- Poesiboken.

Att göra:
- Läs dikter ur boken och berätta för varandra.

Gör så här:
- Ta fram poesiboken och sätt er bekvämt tillsammans.
- Bläddra i boken och läs dikter som på något sätt känns bekanta i ert eget liv.
- När ni har läst dikten kan du uppmuntra barnet att berätta vilka tankar, erfarenheter och minnen den väcker.
- Om det är svårt att komma i gång kan du först berätta vilka minnen och känslor dikten väcker hos dig. Berätta vilka ord eller ställen i dikten som väcker ett minne eller en känsla.
- Lyssna lyhört och ställ följdfrågor utgående från det barnet berättar. Hjälp barnet att få tag på både minnen och känslor.
- Försök skapa en stämning av att ni funderar tillsammans, mer än att barnet svarar på dina frågor.
- Du kan ställa öppna, reflekterande frågor, exempelvis
    - Här står ordet ... Vad kommer du att tänka på då? Hur känns det?
    - Här står att ... Hur brukar ni/du göra?
    - Känns det här bekant? På vilket sätt, berätta!
    - Har du varit med om något liknande? Hur gick det till?
    - Vad hände sen?

Barnet lär sig:
- att relatera sig själv och sina upplevelser till det lästa
- att upptäcka poesi
- att synliggöra sina känslor för sig själv och sätta ord på dem.

Om ni vill kan ni bläddra bland verserna och fundera på vilka av dem som på något sätt kunde passa in i Hopps liv.

Avsnitt
3

DET HÄR AVSNITTET HANDLAR OM ATT UTFORSKA STRUKTUREN OCH DRAMATURGIN I BERÄTTELSER OCH SAGOR OCH ATT PRÖVA PÅ ATT ANVÄNDA DEN I EGET BERÄTTANDE.

Bok i det här avsnittet:

Lilla Kotten får besök av Lena Andersson.

Lästips

En bok av Andrés López

Sagotjuven av Graham Carter

Bockarna Bruse på badhuset
av Bjørn Rørvik & Gry Morsund

Törnrosa med bilder
av Lena Sjöberg

Resan till landet längesen
av Elsa Beskow

Mirabell (ur sagosamlingen Kajsa Kavat)
av Astrid Lindgren

Rörelsetips

Kasta och pricka boll på (sag-)olika sätt, exempelvis mot en vägg eller ett träd. Ta bollen i höger/vänster hand och stå med det ena (vänstra/högra) benet lite framför det andra. Sträck fram den vänstra/högra armen och peka på stället du vill träffa.
Om det känns som en kul grej kan ni pröva på hur exempelvis en superhjälte, ett troll, en älva eller andra bekanta figurer ur böcker ni läst kunde tänkas kasta.

Aktiviteter

1. **Sagoformel**
   Ni hittar på en saga utgående från oavslutade meningar.
   Använd: bilagan med *Sagan om Dummerjöns*, papper och penna.

2. **Sagoformel 2.0**
   Ni hittar på en saga utgående från bokstäver och ord.
   Använd: papper och penna.

3. **Sagan i fyra rutor**
   Ni utforskar strukturen i sagan om *De tre bockarna Bruse.*
   Använd: bilagan med sagan, pennor och stort papper, ev. tejp.

4. **Vi berättar**
   Ni skapar en ny berättelse utgående från en bilderbok.
   Använd: boken *Lilla Kotten får besök*, papper och färgpennor

avsnitt 3

Lek 1

SAGOFORMEL

HF

ES

Läsförberedande:
Hörförståelse
Expressivt språkt

Berätta en saga enligt formeln.

Använd:

- Bilagan med *Sagan om Dummerjöns.*
- Papper och penna.

Att göra:

- Berätta en saga utifrån en sagoformel med oavslutade meningar.

Gör så här:

- Samtala om hur sagor börjar och om att sagor brukar vara uppbyggda ungefär lika.
- Ni kan repetera och använda sagan om Dummerjöns som exempel och undersöka hur sagan börjar och vilken struktur den har.
- Förklara sedan att ni nu ska berätta en saga med hjälp av en sagoformel som ger er ingredienser till en berättelse.
- Berätta utgående från sagoformeln:
    - 1. Det var en gång...
    - 2. Varje dag...
    - 3. Plötsligt...
    - 4. Då...
    - 5. Efter det här...
- Den behöver varken vara lång eller invecklad. Ni kan exempelvis börja med ”femmeningarssagor”.
- Du kan skriva upp sagoformeln på ett (stort) papper och peka på formeln medan ni förflyttar er genom den.
- För att visa hur det hela går till kan du börja med att berätta en saga utifrån formeln.
- Sedan får barnet försöka sig på att berätta. Det kan handla om något som barnet själv har erfarenheter av!
- Stötta, uppmuntra och bekräfta barnet där det behövs och berätta sagor så länge det är roligt!
- Om ni vill kan ni skriva ner någon av sagorna.

Barnet lär sig:

- på ett konkret sätt om sagans struktur
- att uttrycka sig och att bli lyssnad till
- att samarbeta.

Om ni vill kan ni försöka er på att berätta en annan ”sagoformelsaga” med vantar på händerna. Använd vantarna som handdockor och hitta på vad eller vem de föreställer. Eller så berättar ni en ”stortåsaga”: rita ansikten på tårna och sagan kan börja!

avsnitt 3

Lek 2

SAGOFORMEL 2.0

Läsförberedande:
FM Fonologisk medvetenhet
BK Bokstavskunskap

Välj bokstäver och berätta en saga utgående från sagoformeln med hjälp av dem.

Använd:

- Papper och penna.

Att göra:

- Plocka ut några bokstäver ur era namn.
- Berätta utgående från sagoformeln och bokstäverna.

Gör så här:

- Skriv på ett papper era namn. Titta på bokstäverna i namnen och jämför: vilka är lika, vilka olika, vilka finns i början, i slutet, hur låter de olika bokstäverna, hur många likadana bokstäver hittar ni, och så vidare.
- Plocka ut några bokstäver och skriv dem under varandra på ett annat papper. Exempelvis har ni valt bokstäverna L, K, O, F och S. Hitta på ord som börjar på de här bokstäverna. Hitta på så många ord ni vill per bokstav. Använd många olika slags ord (ex. saker, egenskaper, färger, sådant man gör, känslor). Bjud själv brett på ord och släng fram synonymer och egna idéer utan att dämpa barnets initiativ.
- Listan kan se ut exempelvis så här:
    - **L**: leka, låtsas, lång, ledsen
    - **K**: krokodil, knasig, kravla, kompis
    - **O**: ovanlig, också, orm, olika, oj
    - **F**: fluga, flyga, flod, fart, fråga
    - **S**: sova, slumra, skratta, spindel, svår
- Skriv eller rita orden och håll dem synliga när ni berättar.
- Nu är det dags att tillsammans berätta en saga med hjälp av orden utgående från sagoformeln. Stötta genom att läsa, upprepa och föreslå ord som ni valt.
- Den kunde exempelvis börja och sluta så här:
    - 1. Det var en gång... en fluga och en krokodil.
    - 2. Varje dag...
    - 3. Plötsligt...
    - 4. Då...
    - 5. Efter det här... hade krokodilen och flugan många nya kompisar.
- Kasta er in i berättandet tillsammans och skapa en inlevelsefull stämning genom att aktivt och lyhört nappa på barnets idéer.

Barnet lär sig:

- att känna igen och lyssna efter bokstäver och deras ljud
- att fantisera, lyssna och samarbeta
- att koncentrera sig och jobba uthålligt.

Om ni vill kan ni illustrera sagan och berätta den också för andra.

avsnitt 3

Lek 3

SAGAN I FYRA RUTOR

HF ES

Läsförberedande:
Hörförståelse
Expressivt språkt

Utforska sagans struktur med hjälp av ett fyrfält.

Använd:

- Bilagan med sagan om *De tre bockarna Bruse.*
- Papper och pennor.
- Eventuellt tejp.

Att göra:

- Rita ett fyrfält på ett stort papper.
- Undersök hur sagan är uppbyggd.

Gör så här:

- Ta fram ett stort papper och rita upp ett rutfält med fyra rutor som täcker hela pappret. Alternativt kan ni tejpa ihop fyra pappersark så att de bildar ett fyrfält. Medan ni ritar och pysslar berättar du att ni ska ta reda på hur sagan om bockarna Bruse är uppbyggd.
- Bred ut pappret på golvet och förklara att den övre vänstra rutan representerar sagans inledning, den övre högra problemet i sagan, den nedre vänstra står för problemets lösning och den nedre högra för sagans avslutning. Skriv in orden och/eller symbolerna: inledning (→), problem (?), lösning (⭐), avslutning (🙂) i rutorna.
- Nu är det dags att fundera tillsammans!
- Läs eller berätta sagan eller repetera vad den handlar om. Ställ frågor som tydliggör de fyra rutorna.
- Lyssna aktivt på barnet och resonera om olika alternativ.
- Medan ni diskuterar och funderar ritar barnet eller ni båda in berättelsens olika moment i de fyra rutorna.

Barnet lär sig:

- att reflektera över sagans dramaturgi
- att återkalla berättelsens händelser
- att samarbeta.

Om ni vill kan ni leka Bockarna Bruse med hjälp av en sagolåda. Det är lätt och roligt att skapa en! Pyssla eller samla ihop figurer och föremål som representerar nyckelbegreppen i berättelsen och som för handlingen vidare. Lägg allt i en låda och spela upp händelserna i den genom att du ur lådan tar upp rekvisita och flyttar på figurerna samtidigt som du berättar. På Folkhälsans webbplats finns mera tips på olika sagolådor.

avsnitt 3

Lek 4

VI BERÄTTAR

HF
ES

Läsförberedande:
Hörförståelse
Expressivt språkt

Läs boken och berätta en annan berättelse utgående från den.

Frågor till boken:

- **Vilka figurer kommer på besök till Kotten?**
- **Hurdana är de olika figurerna?**
- **Hur gamla tycker du att de är? Är någon av dem barn/vuxen?**
- **Finns det någon som är glad, ledsen, ivrig, nyfiken, bullrig, blyg, hjälpsam, snabb? Vilken/vem av dem i så fall?**
- **Tror du att de har träffats förr? Känner de varandra? Är de kompisar från förut?**
- **Vilken film tror du att de går och se på?**

Använd:

- Boken *Lilla Kotten får besök* (Lena Andersson).
- Papper och färgpennor.

Att göra:

- Läs boken och samtala utgående från frågorna.
- Berätta tillsammans en ny berättelse utgående från boken.

Gör så här:

- Läs boken om Lilla Kotten och samtala om figurerna och hurdana de är och fundera på skillnader i karaktärerna. Du ka använda frågorna ovan.
- Berätta för barnet att ni gemensamt nu ska hitta på en berättelse om någon annan av bokens figurer än lilla Kotten.
- Bläddra i boken och låt barnet välja ur vilken figurs perspektiv ni ska berätta. Någon annan eller alla de andra figurerna kan också vara med i er berättelse.
- Fyll lyhört ut barnets idéer, fråga och föreslå, och berätta själv där det behövs för att komma vidare i handlingen, utan att styra för mycket.
- Om det behövs kan du ge berättelsen en puff i början genom att ställa frågor om var och hur berättelsen börjar och vem som är med, samt frågor om orsaken till att något händer, hur det löser sig och vad det leder till.

Barnet lär sig:

- att byta perspektiv
- att ta turer i berättandet och göra kompromisser
- att tillsammans skapa en röd tråd i berättelsen.

Om ni vill kan ni med kartong och gummiband pyssla vingar åt Hopp. När vingarna sitter som de ska börjar berättelsen om den flygande kaninen Hopp! Hopp flyger omkring i rummet under sagans gång. Se på det med Hopps ögon och ”förvandla” det till ett fantasilandskap, en sagovärld där allt kan hända. Skapa genom inlevelse en magisk stämning och lek och berätta tillsammans.

Sagan om Dummerjöns

AV H. C. ANDERSÉN

Enligt Harris, M. Barnens bästa sagor (2004) Bonnier & Carlsen

Ute på landet bodde en gammal herreman som hade två söner som var så kloka att hälften kunde ha varit nog.

De skulle fria till kungens dotter, och det vågade de för hon hade bestämt att hon skulle gifta sig med den man som bäst kunde tala för sig.

De två sönerna förberedde sig i åtta dagar, för så lång tid hade de på sig, men det var fullt tillräckligt, för de hade förkunskaper och sådana har man nytta av.

Den ena kunde hela det latinska lexikonet och stadens tidning från de senaste tre åren utantill, både fram- och baklänges.

Den andre kände till landets alla lagar och kunde prata om sånt som bara de mest lärda åldermän förstod sig på. Han kunde brodera hängslen, för han var elegant och fingerfärdig.

– Jag får kungadottern! Sa de båda två.

Och så gav fadern dem var sin vacker häst att stolt rida på till slottet.

En rödbrun häst till sonen som kunde brodera hängslen och en vit till honom som kunde latin.

Allt tjänstefolket samlades nere på gårdsplanen för att se dem stiga till häst.

Just då kom den tredje och yngsta broder, för de var tre bröder fast ingen räknade med honom som bror, för han var inte så lärd som de två. De kallade honom bara Dummerjöns.

– Vart ska ni ta vägen i finkläderna? Frågade Dummerjöns.

Hans bröder berättade att de skulle fria till kungens dotter.

– Kors i taket! Far, låt mig få en häst så att jag kan rida med. Jag vill också gifta mig!

Tar hon mig, så tar hon mig! Och tar hon mig inte, så tar jag henne i alla fall!

– Vad är det för prat! Svarade fadern. Dig ger jag inte en häst. Du kan ju inte tala!

– Om jag inte får en häst, sa Dummerjöns, så tar jag min getabock. Den kan gott bära mig.

Och så red han bortåt landsvägen. Hej, så det gick, och han sjöng så det ekade. Men bröderna red helt tysta i förväg. De sa inte ett ord, för de funderade på alla kvickheter de skulle säga till kungadottern.

– Hallå! Ropade Dummerjöns. Här kommer jag! Se vad jag har hittat på landsvägen! Och så visade han bröderna en död kråka.

– Dumsnut! sa de. Vad ska du göra med den?

– Den ska jag ge kungadottern!

– Ja, gör det du! sa de, skrattade och red vidare.

– Hallå! Se vad jag har hittat nu. Det hittar man inte varje dag på landsvägen!

Och bröderna vände sig om på nytt för att se vad det var.

– Dumsnut! sa de. Det är ju en gammal träsko utan ovanstycke! Ska kungadottern ha den också?

– Det ska hon! Sa Dummerjöns.

Och bröderna skrattade, red vidare och kom långt i förväg.

– Hallå! Här är jag! ropade Dummerjöns igen. Nej, det bara blir värre och värre! Hallå! Det är alldeles makalöst.

– Vad är det nu du har hittat? frågade bröderna.

– Å, sa Dummerjöns, hon kommer att bli så glad, kungadottern.

– Usch! Sa bröderna. Det är ju gyttja från diket.

– Ja, det är det! sa Dummerjöns. Och det är den finaste sortens gyttja. Man kan inte ens hålla den.

Och så hällde han fickan full.

Nu red bröderna allt vad tygeln höll, och de kom fram en hel timme före Dummerjöns. I stadsporten fick friarna nummer och så ställdes de upp på led.

Stadens övriga invånare stod runt om slottet och tittade in genom fönstren för att se kungadottern ta emot friarna, och så snart en av dem kom in i salen, så miste han målföret.

– Duger inte! sa kungadottern. Ut!

Nu kom den av bröderna som kunde lexikonet, men det hade han glömt bort medan han stod i kön. Vid fönstret stod en skrivare och en ålderman och skrev ner allt som sades, så att det genast skulle kunna komma i tidningarna och säljas för fem öre. Det var förskräckligt. Och så eldade de i kaminen så att den var rödglödgad.

– Det var fasligt så varmt det är här inne! sa friaren.

– Det är för min far steker tuppkycklingar idag! sa kungadottern.

– Öh! sa han bara, för det hade han inte förväntat sig.

– Ut! sa kungadottern. Duger inte!

Och så fick han ge sig iväg.

– Det är förfärligt hett! Sa den andra brodern när han kom in.

– Ja, vi steker tuppkycklingar i dag, sa kungadottern.

– Va-öh-va? sa han, och alla skrivarna antecknade ”Va-öh-va?”.

– Duger inte! sa kungadottern. Ut!

Men så kom Dummerjöns ridande på sin getabock – rätt in i salen!

– Här var det otroligt varmt! sa han.

– Det är för att jag steker tuppkycklingar i dag, sa kungadottern.

– Det var utmärkt! sa Dummerjöns. Då kan jag väl få min kråka stekt.

– Visst kan du det, sa kungadottern, men jag har inget att steka den i.

– Det har jag! sa Dummerjöns och tog fram den gamla träskon.

– Det räcker ju till en hel måltid! sa kungadottern. Men var får vi såsen ifrån?

– Sås har jag i fickan! sa Dummerjöns. Jag har så mycket att jag kan spilla lite! Och så hällde han lite gyttja ur fickan.

– Det tycker jag om! sa kungadottern. Du kan ge svar! Och du kan tala! Dig vill jag ha till min man!

– Men vet du att allt vi säger antecknas av tre skrivare och den gamle åldermannen? I morgon kommer det i åldermannens tidning – och han är den värsta, för han förstår ingenting!

Åldermannen såg ut som om han inte hörde, men alla skrivarna spillde en bläckplump på golvet av ren förskräckelse.

– Det är nog med det där herrskapet! sa Dummerjöns. Då kan väl jag ge åldermannen det bästa! Och så tömde han fickorna på all gyttjan och kastade den rakt i ansiktet på åldermannen.

– Det var bra gjort! sa kungadottern. Det hade jag inte klarat av själv, men jag ska nog snart lära mig!

Så blev Dummerjöns kung, och fick en fru och en krona och satt på en tron. Det har vi läst i åldermannens tidning – och den är inte till att lita på…

SAGAN OM DE TRE BOCKARNA BRUSE

TRAD. BERÄTTAD AV ANNA HÖGLUND

Det var en gång tre bockar som ville gå till ängen för att äta sig mätta av det gröna, saftiga gräset. Alla tre hette de Bruse. För att komma dit måste de gå över en bro över en strömmande fors. Under bron bodde ett ruskigt elakt troll.

Den minsta bocken Bruse bestämde sig för att gå över bron först och de andra lovade att komma efter. Tripp, trapp, tripp, trapp lät det när hans små klövar trampade på bron.

– ”Vem är det som trippar på min bro?” skrek trollet.

– ”Åh, det är bara jag, den lilla bocken Bruse”, sa bocken med sin ljusa lilla röst. ”Jag ska bara gå till ängen och äta gräs.”

– ”Nu kommer jag och äter upp dig”, skrek trollet.”

– Nej gör inte det, jag är så liten. Vänta tills den mellersta bocken Bruse kommer. Han är mycket större än jag”, sa den minsta bocken Bruse. ”Jag gör väl det då” svarade trollet och kröp tillbaka ner under bron.

Efter en stund kom den mellanstora bocken Bruse över bron. Tramp, tramp, tramp lät det, för han hade större och kraftigare klövar.

– ”Vem är det som trampar på min bro?” skrek trollet.

– ”Åh, det är bara jag, den mellersta bocken Bruse”, sa bocken med stadig röst. ”Jag ska bara gå till ängen och äta gräs.” ”Nu kommer jag och äter upp dig”, skrek trollet.

– ”Nej gör inte det. Vänta tills den stora bocken Bruse kommer. Han är mycket, mycket större än jag”, sa den mellersta bocken Bruse. ”Jag gör väl det då”, svarade trollet och kröp tillbaka ner under bron igen.

En stund därpå kom den största bocken Bruse över bron. KLAMP, KLAMP KLAMP lät det om hans stora kraftiga klövar.

– ”Vem är det som klampar på min bro?” skrek trollet.

– ”Det är jag, den stora bocken Bruse”, sa bocken med sin djupa mörka röst. ”Jag ska gå till ängen och äta gräs.”

– ”Nu kommer jag och äter upp dig”, röt trollet.

– ”Ja gör det du. Jag har stora horn som jag kan stånga elaka troll med”, sa den största bocken Bruse.

När trollet klev upp på bron, stångade den stora bocken ner honom i ån. Trollet flöt iväg och kom aldrig mer igen. Stora bocken Bruse klampade vidare över bron och ner på ängen till den mellersta och lilla bocken Bruse. Och så började alla tre äta av gräset på ängen. Hädanefter kunde bockarna Bruse tryggt gå över bron, för att äta av det saftiga gräset.

Snipp, snapp, snut så var sagan slut!

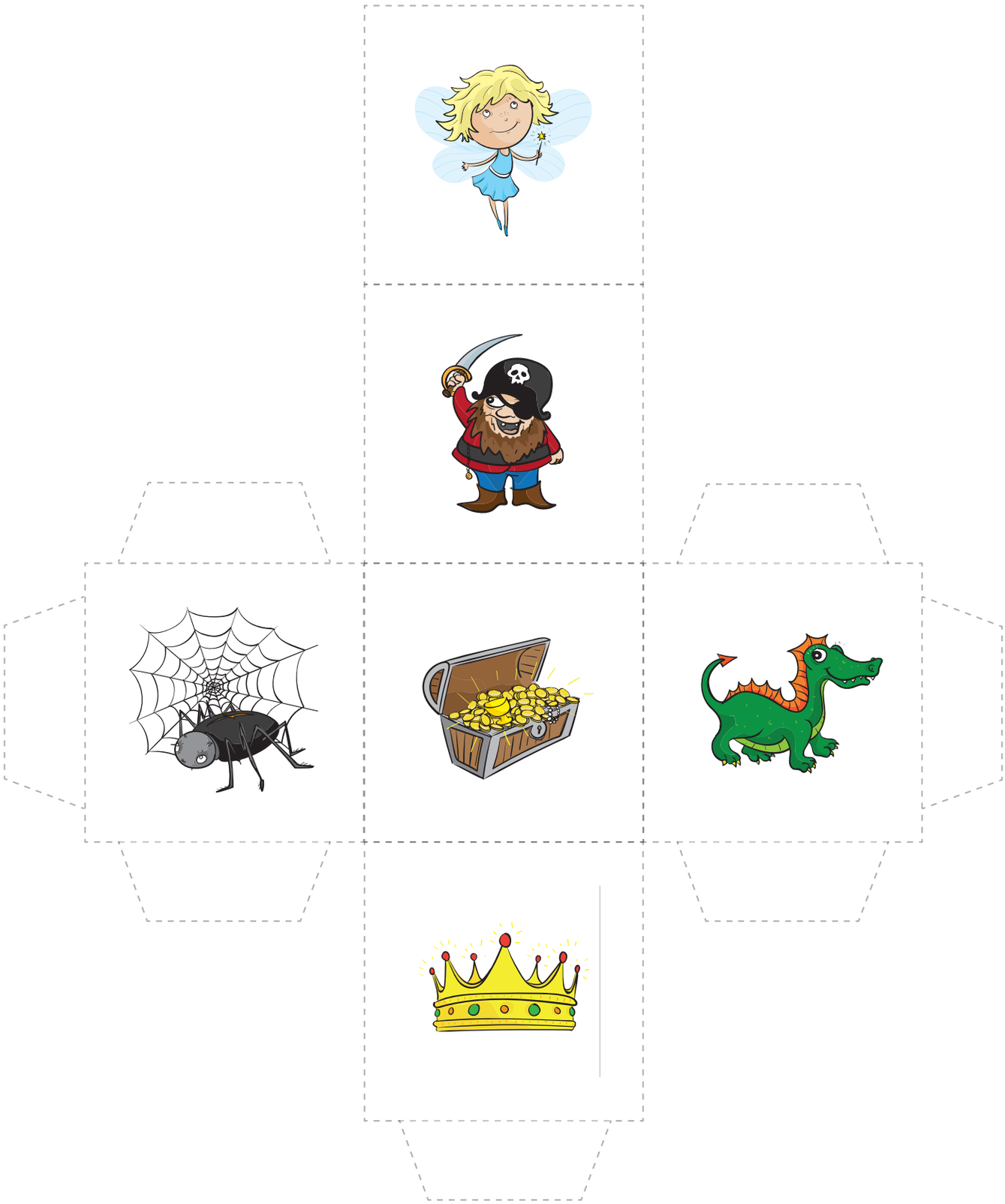

Den blyga	Den sömniga
Den blommiga	Den prickiga
Den pigga	Den uråldriga
Den vimsiga	Den pyttelilla
Den modiga	Den bekymrade

Den nyfikna	Den lurviga
Den beniga	Den klåfingriga
Den jättelika	Den genomskinliga
Den långbenta	Den knasiga
Den stelfrusna	Den brokiga

FHille
– för en god skolstart

Avsnitt 1 *tema* **Jag läser och berättar**

älvan	riddaren
trollpackan	sjörövaren
kungen	drottningen
prinsen	prinsessan
häxan	grodan

vargen	anden
tomten	fen
draken	sjöjungfrun
dammråttan	trollkarlen
lysmasken	enhörningen

väser	skuttar
latar sig	svävar
flaxar	rider
trippar	sjunger
knorrar	klättrar

snubblar	gäspar
smyger	babblar
visslar	flåsar
guppar	snarkar
grubblar	kryper

FHille
– för en god skolstart

Avsnitt 1 *tema* **Jag läser och berättar**

i fickan.	i skorstenen.
bland skorna.	bakom gardinen.
i tamburen.	på balkongen.
under soffan.	mellan tårna.
i näsan.	i taklampan.

i leksakslådan.	på bryggan.
bland molnen.	på vinden.
bakom pepparkakshuset.	mellan böckerna.
under mattan.	i källaren.
i blomkrukan.	i trädkronan.

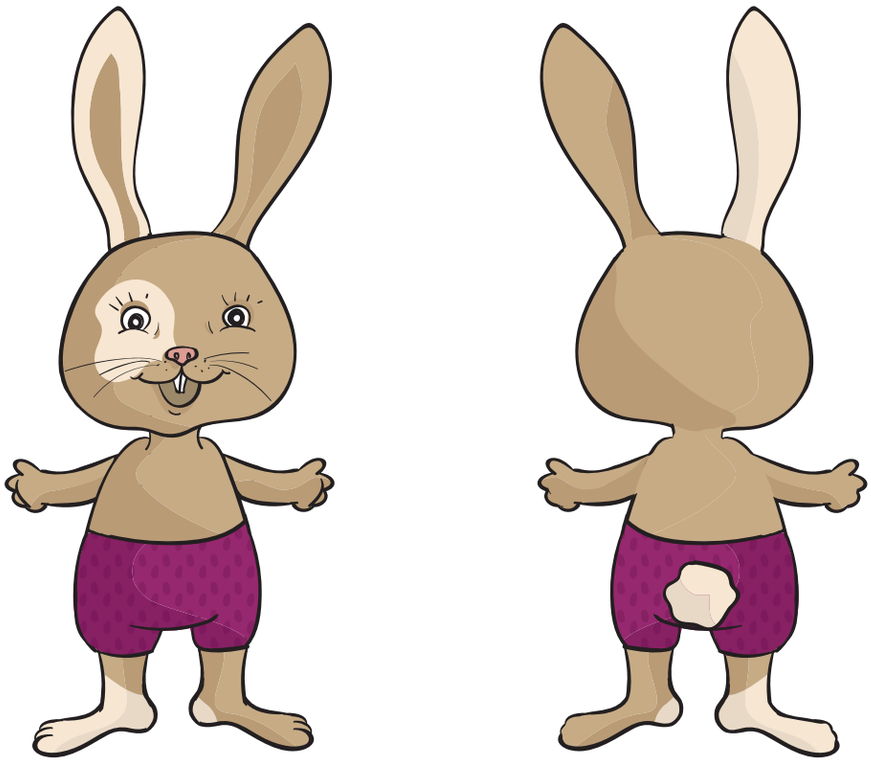

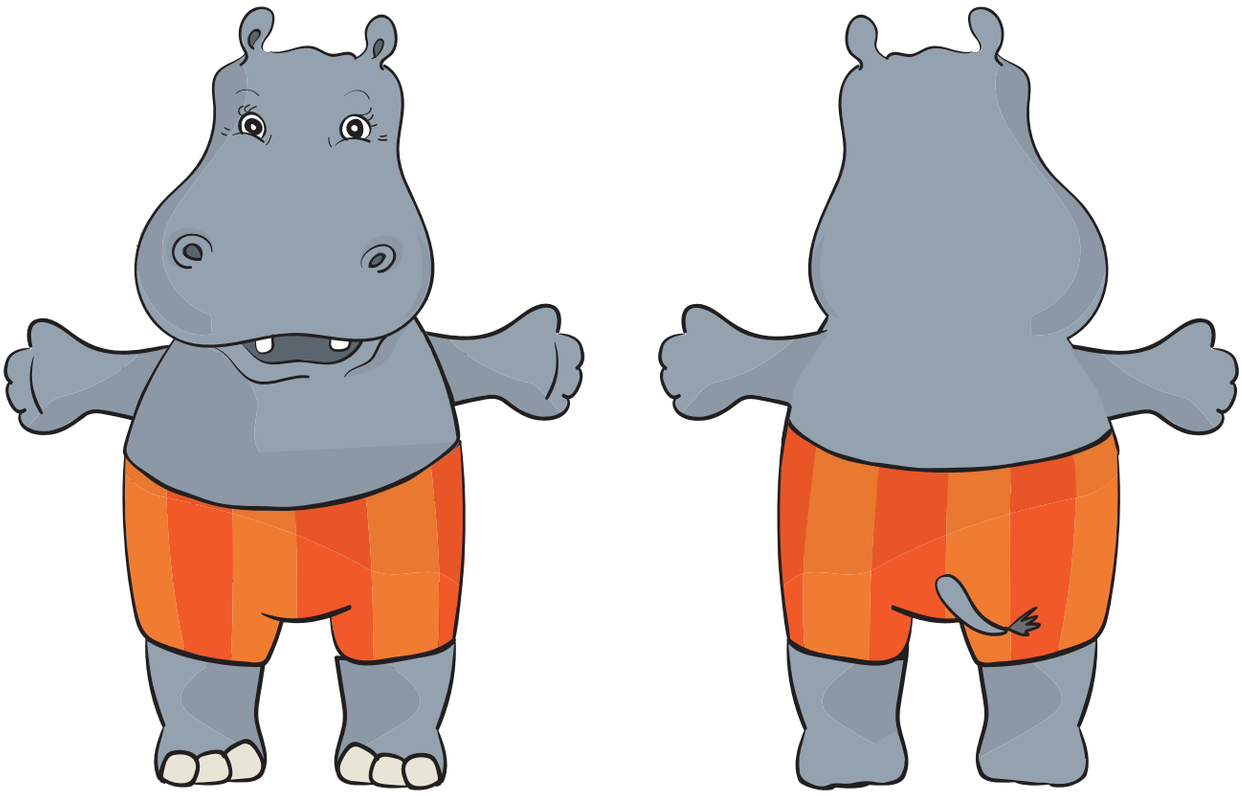

FHille
– för en god skolstart

Avsnitt 2 *tema* **Jag läser och berättar**

en sjöjungfru

en älva

en tomte

en påskhäxa

ett troll

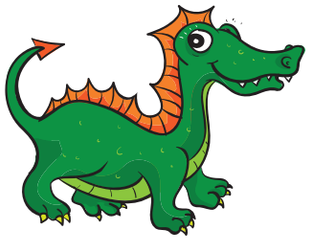
en drake

en sjörövare

en skattkista

en krona

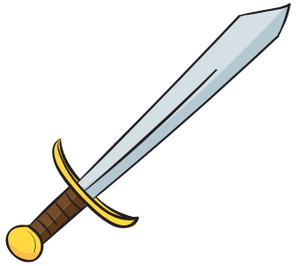
ett svärd

en fladdermus

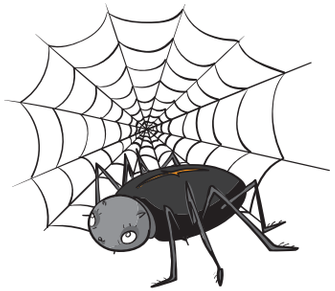
en spindel

ett trollspö

en riddare

ett slott

FHille

– för en god skolstart

folkhälsan

folkhalsan.fi/fhille